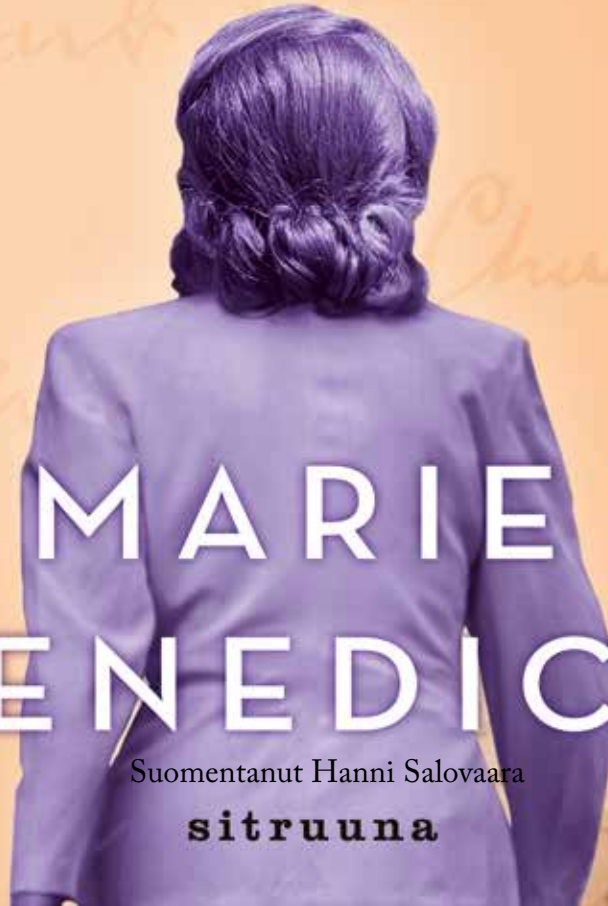

"Kiehtova romaani naisesta, jonka neuvoilla oli
kansallisia ja kansainvälisiä seurauksia."
—Publishers Weekly

LADY CHURCHILL

A woman is shown from the back, wearing a vibrant purple suit jacket. Her dark hair is styled in a classic, low bun. To her left, the shoulder and arm of another person in a brown jacket are partially visible. The background is a warm, orange-toned illustration with faint cursive text and a cityscape at the bottom right.

MARIE
BENEDICT

Suomentanut Hanni Salovaara

sitruuna

Aiemmin julkaistu

Rouva Einstein

Englanninkielinen alkuteos *Lady Clementine*

Copyright © 2020 Marie Benedict

Kansi © 2016 Sourcebooks, Inc.

Kannen suunnittelu Gregg Kulick

Kannen kuvat © Miguel Sobreira/Trevillion Images, Stephen Mulcahey/

Trevillion Images, Gary Blakeley/Shutterstock,

Kapook2981/Getty Images

Published by agreement with

Sebes and Bisseling Literary Agency

ISBN 978-952-7343-89-0

Painopaikka ScandBook UAB, 2022

Sitruuna Kustannus Oy

www.sitruunakustannus.fi

ENSIMMÄINEN LUKU

12. syyskuuta 1908

Lontoo, Englanti

Olen aina tuntenut itseni erilaiseksi. Ympäristöstäni riippumatta olen aina tuntenut itseni ulkopuoliseksi. Jopa tänään. Etenkin tänään.

Syyskuun alun kalpea aurinko ponnistelee murtautuakseen esiin kylmän aamun pimeydestä. Kalpeat säteet valaisevat luolamaista makuuhuonetta, jonka hyväntekijäni lady St. Helier on antanut käyttööni. Ne osuvat mallinuk-
ken yllä olevaan valkoiseen satiinileninkiin muistuttaen minua siitä, että puku odottaa minua.

Sormeillessani huolellisesti koristeltua, avokaulaista puvun miehustaa, jonka sileä, venetsialainen kangas on hienompaa kuin mitä olen koskaan pitänyt ylläni, minut valtaa jokin voimakkaampi kuin tavanomainen yksinäisyyden tuntee-
ni. Janoan seuraa.

Etsin vaatteita, jotka palvelustytöt purkivat matkarkustani vaatelaatikkoihin ja peilillä varustettuun vaatekappiin, kun kaksi viikkoa sitten saavuin osoitteeseen 52

Portland Place. Löydän kuitenkin vain korsetin ja alusvaatteita, joita minun on määrä tänään pitää valkoisen puvun alla. Vasta silloin tajuan, että palvelustytöt ovat varmaankin pakanneet tavarani takaisin matka-arkkuun matkaa varten. Pelkkä ajatus matkasta saa minut värähtämään kauttaaltaan.

Sidon harmaan silkkiamutakkini nyörin tiukasti vyötäröni ympärille ja hiivin alas lady St. Helierin kartanon pääportaikkoa. Aluksi en tiedä tarkalleen, mitä olen etsimässä, mutta huomaan ilokseni seurusteluhuoneessa työskentelevän sisäkön, joka on polvistuneena takkaritilän eteen.

Askeleni ääni saa tyttöparan hätkähtämään ja hän hyppähtää seisomaan. ”Huomenta, neiti Hozier. Voinko olla jotenkin avuksi?” hän kysyy ja pyyhkii mustuneita sormiaan esiliinasta roikkuvaan kankaaseen.

Epäroin. Joutuuko tyttö pulaan, jos pyydän hänen apuaan? Varmaankin lady St. Helier antaa anteeksi aiheuttamani poikkeaman päiväjärjestyksessä.

”Totta puhuen apusi olisi minulle tarpeen, mikäli siitä ei koidu liikaa vaivaa.” Äänensävyäni on hyvin anteeksi-pyytävä.

Selitettyäni tilanteeni työlle, jonka täytyy olla suurin piirtein ikäiseni, hän kiiruhtaa käytävää pitkin keittiöön. Aluksi luulen, että hän ehkä ymmärsi pyyntöni väärin tai piti minua mielipuolena. Seuraan kuitenkin häntä, ja kun hän rientää puolijuoksua keittiön karhean puulattian poikki kohti palvelusväen portaikkoa, asia selkenee minulle.

Jään odottamaan ja kauhistelen hänen työkenkiensä tö-

minää portaikossa ja ullakkokerroksen käytävässä, missä palvelusväen makuuhuoneet sijaitsevat. Rukoilen hiljaa mielessäni, ettei hänen aiheuttamansa meteli herättäisi koko henkilökuntaa. Pelkään, että jos palvelijat ilmestyvät suorittamaan aamuaskareitaan ja huomaavat minut keittiössä, joku heistä ilmoittaa asiasta lady St. Helierille. Huokaisen helpotuksesta, kun tyttö palaa nyytti kässissään, eikä hänen kintereillään ole yhtään ylimääräistä palvelijaa.

”Mikä sinun nimesi on?” kysyn ja ojennan käteni kohti nyyttiä.

”Mary, neiti”, hän vastaa ja niiaa hieman.

”Olen sinulle ikuisesti kiitollinen, Mary.”

”Ilo on minun puolellani, neiti Hozier.” Hän hymyilee minulle ikään kuin olisi mukana juonessa, ja minä huomaan hänen nauttivan osastaan tässä epätavallisessa suunnitelmassa. Se saattaa olla ainoa poikkeama hänen päivärutiinissaan.

Kun käännyn ja lähdän kävelemään takaisin kohti pääportaikkoa, Mary kuiskaa: ”Ettekö voisi vaihtaa vaatteet ruokakomerossa, neiti? Siellä kukaan ei huomaa teitä. Pidän huolen siitä, että vaatteenne palautetaan makuuhuoneeseen ennen kuin kukaan huomaa niitä.”

Tyttö on oikeassa. Jokainen noilla natisevilla portailla ottamani askel on askelen lähempänä sitä, että talon rouva ja hänen palvelijansa heräävät. Tytön neuvoa noudattaen menen purkkien reunustamaan ruokakomeroon ja jätän oven raolleen, jotta suljettuun tilaan pääsisi hieman valoa. Annan aamutakkini ja aluspaitani valahtaa lattialle ja avaan nyytin. Otan sieltä yllättävän sievän, kukka-

kuvioisen puuvillaleningin, jonka helma pyyhkäisee lat-
tiaa, kun sujautan mekon ylleni. Sidon sen jälkeen Maryn
huomaavaisesti mukaan laittamien mustien saappaiden
nauhat.

”Juuri teidän kokoanne, neiti Hozier”, tyttö sanoo, kun
astun takaisin keittiöön.

Ojentaessaan minulle seinäkoukusta ottamansa takin
hän sanoo: ”Onnea matkaan.”

Kiiruhdan ulos takakautta palvelusväen ovesta ja käve-
len pitkin kujaa, joka kulkee Portland Placea reunustavien
yllellisten yrjönaikaisten talojen takaa. Ohitan keittiön ik-
kunoita, joihin syttyy valo palvelijoiden ryhtyessä aamu-
puuhiinsa. Lady St. Helierin ja hänen ystäviensä kartanot
kätkevät sisäänsä kokonaisen kiireisen maailman, mutta
koska kuljen aina pääoven kautta, se talonosa on jäänyt
minulle vieraaksi.

Kuja vie Weymouth Streetille, jolla linja-auto pysähtyy
ennen kuin jatkaa länteen Kensingtoniin. Tunnen reitin
varsin hyvin, sillä olen usein ajanut linja-autolla vastak-
kaiseen suuntaan lady St. Helierin kartanoon. Maryn
villatakki on liian ohut kirpeässä aamuilmassa, ja bussia
odottaessani kiedon sen tiukemmin ympärilleni toivoen
turhaan saavani hieman lisälämpöä sen vähäisistä kui-
duista. Ihmettelen, kuinka Mary selviää talvesta sellaises-
sa takissa.

Maryn lainaamassa koruttomassa hatussa on vain kapea
lieri, joten palvelustytön valepukuni ei piilota kasvojani.
Noustessani bussiin kuljettaja tunnistaa minut sanoma-
lehdissä viime päivinä julkaistuista kuvistani. Aluksi hän
tuijottaa minua sanomatta sanaakaan, mutta sopertaa

lopulta: "Olette varmaankin erehtynyt paikasta, neiti", hän madaltaa äänensä kuiskaukseksi tajutessaan, ettei hänen pitäisi paljastaa henkilöllisyyttäni. "Hozier."

"Olen juuri siellä missä pitääkin, *sir*", vastaan toivon mukaan ystävällisellä, mutta päättäväisellä äänensävyllä. Hän ei sano enää mitään, muttei irrota katsettaan kasvoistani ottaessaan maksun, jonka Mary on antanut minulle säästöistäni ja jonka aion palauttaa moninkertaisena.

Katson alas kätkeäkseni kasvoni niiltä uteliailta matkustajilta, jotka kuljettajan sanat kuultuaan ovat havahduneet huomaamaan läsnäolon. Astun ulos bussista, kun se lähestyy Abingdon Villasia, ja tunnen oloni sitä keveämmäksi mitä lähemmäksi astelen kermanväristä stukkotaloa, jossa on numero 51. Kun ojennan käteni kohottaakseni raskaan, metallisen kolkuttimen, purista-va tunne rinnassani alkaa hellittää ja hengitän kevyesti. Ovea ei avata heti, mutta se ei yllätä minua. Täällä ei ole palvelijoiden joukkoa odottamassa keittiössä alati valmiina vastaamaan etuoven koputukseen tai isännän kellon soittoon. Täällä yksi palvelija hoitaa monen työt, ja talon asukkaat tekevät loput.

Odotan, ja muutaman pitkän minuutin kuluttua kärsivällisyyteni palkitaan, kun ovi avautuu. Rakkaan Nellie-sisareni yhä uniset kasvot ilmestyvät oviaukkoon. Hän kiiruhtaa syleilemään minua ennen kuin järkyttyy näkemisestääni ja jähmettyy paikoilleen.

"Mitä ihmettä teet täällä, Clementine? Ja *noissa vaatteissa?*" hän kysyy hämmentynyt ilme kasvoillaan. "Tänäänhän on hääpäiväsi."

TOINEN LUKU

12. syyskuuta 1908

Lontoo, Englanti

Hautuvan teen miellyttävä tuoksu kohoo sieraimiini, ja annan höyryn lämmittää kasvojani ja käsiäni. Nellie ei ole vielä painostanut minua vastaamaan kysymyksiinsä. Tiedän, että hän haluaa selityksen yllättävälle käynnilleni, mutta juuri nyt nautin oleskeluhuoneen hetkellisestä rauhasta. Nämä hiljaiset tuokiot täällä kotona sisareni kanssa kenties auttavat minua selviämään päivästä.

”Et kai vain aio perua häitä, Clemmie?” Nellie kuiskaa vapisevalla äänellä rikkoen hiljaisuuden. Kumpikaan meistä ei halua herättää ketään nukkuvassa talossa – kaikin vähiten äitiä.

”En, en, Nellie”, kuiskaan vastaukseksi ja tartun hänen käteensä. Rystyseni hipaisevat pöytää, jonka äärellä sisareni ja minä olemme viettäneet tuntikausia tehden ompelutöitä serkkumme Lena Whyten pukuompelelolle. Se oli välttämätön apu talouden ylläpitämiseksi.

Helpotus pehmentää Nellien piirteet. En ollut tajunnut, kuinka paljon pelkkä ajatus *näiden* häiden perumisesta oli häntä pelottanut. Oli julmaa, etten kertonut heti alkuun ilmestymiseni syytä. ”Ei mitään sellaista, kultaseni. Kaipasin vain hetkeksi kodin tuttuun ilmapiiriin. Rauhoittaakseni hermojani, niin sanoakseni.”

”Minkä takia? Hääseremonian vuoksiko? Vaiko miehen, jonka kanssa menet naimisiin?” Nellie, nuorempi sisareni ja ainoan veljeni kaksoissisar, yllättää minut tarkkanäköisyydellään. Olen liian kauan pitänyt häntä lapsekkaana ja kokemattomana, en lainkaan sellaisena uskottuna, jollainen lannistumaton, kaunis ja peloton vanhempi sisareni Kitty olisi ollut, ellei olisi menehtynyt lavantautiin kuusitoistavuotiaana. Minun ei olisi pitänyt aliarvioida Nellietä.

Hänen kysymyksensä herättää muiston siitä, kun ensimmäisen kerran tapasin sulhaseni. Se tapahtui eräänä iltana lady St. Helierin kartanossa, siinä samaisessa talossa, josta olin juuri paennut. Olin alun perin suhtautunut vastahakoisesti hyväntekijäni päivälliskutsuun tuona viileänä maaliskuun iltana. Olin valitellut äidilleni, että tilaisuuteen sopivat pukuni tarvitsivat korjausta, eikä minulla ollut puhtaita, valkoisia hansikkaita. Totta puhuen pitkä iltapäiväni ranskanopettajana oli uuvuttanut minut, mutta en rohjennut sanoa asiaa suoraan, sillä äiti ei pitänyt siitä, että meidän tyttöjen piti auttaa talouden ylläpidossa. Hän uskoi mieluummin, että hänen arvonimensä ja ylhäiset sukujuurensa toisivat kuin taikauskusta riittävät varat talon kuluihin, ruokaan ja palvelijoihin. Se oli oudossa ristiriidassa hänen eittämättä boheemin avioliitto-

käsityksensä kanssa, sillä hän ei keskittynyt juuri muuhun kuin avioliiton ulkopuolisiin suhteisiin, eikä ainakaan meihin lapsiin. Hän ei hyväksynyt minkäänlaisia tekosyitä torjua päivälliskutsua anteliaalta, varakkaalta tukijalta, joka oli äidin tati ja joka nautti antaumuksella siitä, että sai auttaa nuoria löytämään tiensä oikeisiin seuraajiin. Siispä äiti lainasi minulle omat hansikkaansa ja Nellien koruttoman, valkoisen, satiinisena prinsessapuvun, joten minä lähdin päivällisille kuuliaisesti.

Saavuini myöhässä, ja oikealla puolellani oli yhä vapaa paikka, vaikka henkilökunta tarjoili jo toista ruokalajia viidestä. Olin jo heittämisilläni toiveeni muunlaisesta keskustelusta niiden tylsien säätiedotusten sijaan, joita vasemmalla puolellani istuva vanhempi herrasmies minulle kertoili, kun ruokasalin ovi heilahti paukahtaen auki. Ennen kuin hovimestari ehti ilmoittaa myöhästyneen vieraan, hämmentyneen näköinen, pyöreäkasvoinen mies marssi sisään pahoitellen myöhästymistään lady St. Helierille ja istuutui viereeni koristeellisesti kaiverretulle tuolille. Tuolin jalat raapivat äänekkäästi puulattiaa hukuttaen alleen hovimestarin ilmoittaman nimen, ja käännyn kiinnostuneena vierustoverini puoleen. Hänen poskensa olivat poikamaisen pehmeät, mutta hänen otsallaan näkyivät huolten syvät uurteet.

Kuka tämä mies oli? Hän näytti tutulta, mutten osannut sijoittaa häntä minnekään. Olinko tavannut hänet jossain toisessa tilaisuudessa? Niitä oli ollut kosolti.

”Neiti, pahoittelen epätasällisyyteni teille aiheuttamasta harmia. Ei ole helppoa istua tyhjän paikan vieressä muodollisilla päivällisillä. Suokaa minulle anteeksi”, mies

sanoi ja katsoi silmiini häkellyttävän kiinteästi.

Tottumattomana sen kaltaiseen suorapuheisuuteen vastasin nopeasti ja kursailematta: ”Siitä ei aiheutunut minkäänlaista harmia, *sir*. Saavuin itse vain hieman ennen teitä, sillä oma työni viivytti tuloani tänne.” Kaduin heti sanojani, sillä minun yhteiskuntaluokkani tyttöjen ei odotettu tekevän työtä.

Mies näytti hämmästyneeltä. ”Onko teillä työpaikka?”

”Kyllä”, vastasin hieman puolustellen. ”Olen ranskan kielen opettaja.” En uskaltanut mainita ompelutyötä, josta sain Nellien kanssa lisätuloja.

Hänen silmänsä säkenöivät innostuksesta. ”Se...sehän on ihmeellistä, neiti. On korvaamattoman arvokasta tietää jotain työnteosta ja maailmasta.”

Tarkoittiko hän sitä todella? Vai pilailiko hän? En tiennyt mitä sanoa, joten päätin vastata mahdollisimman harmittomasti.

”No, jos olette sitä mieltä, *sir*.”

”Olen todellakin. Se on virkistävää. Ja mitä tulee säännölliseen uppoutumiseenne Ranskan kieleen ja kulttuuriin...voi, kadehdin teitä siitä. Olen aina pitänyt suuressa arvossa Ranskan kulttuuria ja maan poliittista antia Euroopalle.”

Hän tuntui olevan vakavissaan ja olin hänen kanssaan yhtä mieltä. Uskaltauduin vastaamaan samoin. ”Olen täysin samaa mieltä, *sir*. Harkitsin jopa meneväni yliopistoon opiskelemaan Ranskan kieltä, kulttuuria ja valtio-oppia. Totta puhuen kouluni johtajatar kehotti minua tekemään niin.”

”Todellako?” Hän vaikutti jälleen yllättyneeltä ja mie-

tin, olinko avautunut liikaa nuoruuteni pyrkimyksistä. En tuntenut tätä miestä enkä hänen mielipiteitään.

Pehmensin asiaa lämpimällä huumorilla. ”Kyllä. Tosin jouduin lopulta tyytymään talveen Pariisissa, missä kävin luennoilla Sorbonnessa, taidegallerioissa ja lounaalla taidemaalari Camille Pisarron kanssa.”

”Ei mikään laiha lohtu”, hän vastasi hymyillen ja katsoi yhä minua silmiin. Kuvittelinko näkeväni häivähdyksen kunnioitusta hänen vaaleansinisissä silmissään? Hämärässä kynttilänvalossa niiden väri vaihteli vaaleasta akvamariinista aamutaivaan siniseen.

Hiljenimme hetkeksi ja vaikutti siltä, että muidenkin vieraiden – jotka olivat kirjava sekoitus poliitikkoja, lehtimiehiä ja muutamia amerikkalaisia perijättäriä – seurustelu oli vaimentunut. Tai ehkä he olivat koko ajan kuunnelleet ääneti meidän keskusteluamme. Tajusin olleeni niin täysin uppoutunut sananvaihtoon vierustoverini kanssa, että olin aivan unohtanut muut päivällisvieraat.

Mies änkytti hetken, ja välttääkseni kiusallisen tilanteen kiinnitin huomioni jo varsin jäähtyneeseen kanaan lautasellani. Tunsin miehen katselevan itseäni, mutten kääntynyt hänen puoleensa. Sananvaihtomme oli ollut epätavallisen henkilökohtaista ensitapaamiselle, enkä tiennyt, mitä sanoisin seuraavaksi.

”Suokaa anteeksi, neiti.” Miehen sanat tulivat yllätyksenä.

”Minkä vuoksi, *sir*?”

”Anteeksiantamattoman ala-arvoisen käytökseni vuoksi.”

”En tiedä, mitä tarkoitatte.”